

Narodna lista:
Zelo hitro . . . K 50—
Pol hitro . . . 20—
Čisti hitro . . . 13—
Kmalu jugoslavije:
Zelo hitro . . . 60—
Posamezne številke
in listih staneh 60 v.
Redništvo i. upravnštvo:
Maribor, Koroška ulica
3, I. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Iskrati ali oznaki
se računajo po K 1.30
od enoredne politične
pri večkratnih oznakih
popust.

„Straža“ izhaja v pon-
deljek, sredo in petek.
Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se mora
govoriti vsak dan od
11. do 12. ure dopoldna.

141. številka.

Maribor, dne 22. decembra 1920.

Letnik XII.

Zveza narodov.

Versailles, Neuilly, St. Germain in Spa so imena, označbe mest, o katerih se lahko trdi, da so nepozabna. Nepozabna radi tega, ker so v tamkajšnjih dvoranih odločali usodo premaganih narodov, nepozabna pa tudi za to, ker se iskrena pravica, resarica in toliko pričakovana samoodločba narodov tam niso zamogle uveljaviti. Niso se zamogle uveljaviti, ker sta rivalizirali tam dve veliki skupini za evropsko prvenstvo: latinska in anglosaška. Svet je izvedel le v redkih slučajih, da so se vršili za kulisami za, ezniške politike hudi, čisto zelo ostri boji. Bili so pa skupni interesi in strah pred zvezanim nasprotnikom, še polnim onemogle maščevalnosti, ki so uglaševali nastale ekstreme, tako, da so mogočni zavezniki le z nenavadnimi težkočami izrekli končne sodbe. — Zgodovinska mesta Versailles, Neuilly, St. Germain in Spa so doigrala svojo pomembno in zgodovinsko vlogo. Veliki politiki omenjenih skupin so se tega zavedali in začutili nujno potrebo, nadaljevati započeto akcijo, in izbrali so si — Zenevo.

Zveza narodov! Zeneva! Ideja pacifizma! — Narodi, osobito zatirani, varani in premagani so zahtevali, ko je telegraf naznanjal širnem svetu prepotrebno ustanovitev svetovnega foruma. Svet optimistov je bil prepričan, da se namerava preganjane pravica ustoličiti v lepi Zenevi. Rodila so se pričakovanja. Evropa je gledala nestrno v Zenevo — in zagledala svoje veliko razočaranje. Zveza narodov je postala pozorišče gigantskega nekrvavega boja, ki ga bijeta latinska in anglosaška skupina medseboj; Francija, degenerirajoča hčerka latinske rase, je poslala v ta boj na spretnjšega politika sedanje dobe, bivšega ministrskega predsednika Viviani-ja.

Viviani in govorniški talent, to je pojm, ki je nerazdružljiv. Pretkanost, temperament, nenavada prisotnost duha in politična rutina, vse to mu pomaga pri pobijanju hladnih, toda stvarnih nasprotnikov. Reprezentanta Velike Britanije, Lord Robert Cecil in Balfour sta njegova nevarna nasprotnika. Boj, ki ga bijejo, je razumljiv, ker gre za najvišje svetovnopolične in gospodarske interese prizadetih skupin. Mirno trdimo: skupin, ker so zastopniki ostalih narodov prisiljeni, podpirati eno ali drugo bojujočo stranko, ah pa ostati v brezpomembni nevtaliteti.

Idealna Liga narodov je torej degradirana na politično pozorišče velike zavezniške politike. Mali narodi, ki so upali, da jim prizna novoustvarjena mednarodna institucija teptane pravice, da bo urejevala spore in nasprotstva med narodi po načelih demokracije, objektivnosti in samoodločbe narodov, so torej varani. Ko bi tudi ne bilo boja med latinsko in anglosaško skupino, bi se ne dali reševati evropski problemi po omenjenih načelih, ker je zavezniška politika, pričeta v Versaillesu, Neuilly-ju, St. Germainu itd. stremila za tem, da opozori Zvezo narodov na neizpodrinljivo veljavnost mirovnih pogodb. Mirovne pogodbe, pravične ali krivične, morajo ostati nedotaknjene; to je oni aksiom, ki ne dopušča Zvezi narodov resne rešitve perečih vprašanj, ki glodajo danes na mozgu izčrpane Evrope. Južni Slovani nimamo od Zveze narodov ničesar pričakovati. Naša vlada je si cer poslala svoje delegate, ki pa dozdevno ne morejo uveljaviti vpliva naše nove države. Neoprostljivo je, da ni protestiral dr. Spalajkovič proti sprejemu Avstrije v Zvezo narodov. Naše delegate naj bi bila vodila misel na nesrečne koroške trpine, ki ječijo pod krutim pritiskom germanstva. Tega niso storili, niso nasprotovali, ko so sprejemali Avstrijo v Zvezo narodov; sveta dolžnost Spalajkoviča bi bila, da pristoji na sprejem Avstrije samo tedaj, ako bodo dane polne garancije za nemoten politični, gospodarski in kulturni razvoj koroških Slovencev. Zveza narodov je za troimeni narod brezpomembna. Naše uveljavljanje med evropskimi narodi ne smemo pričakovati od ženevske konference. Tam, kjer igrajo politiko ignoriranja, ni mesta za nas. Ako posvetimo vso našo energijo, delo in trud končni konsolidaciji naše nedograjene države, bomo dosegli, da nas bo svet resnično začel upoštevati, čeprav ne bomo odločevali v Zenevi in v Haagu.

Politični pregled.

Jugoslavija.

Glede upanja na skorajšnjo vpostavitve nove vlade v Beogradu smo danes tam, kjer smo bi-

li 12. decembra ob prvem sestanku konstituantne. Pogajanja za sestavo vlade so prekinjena, ker so se pojavile nove kombinacije za rešitev krize. Nikakor pa nam ni pričakovati nove vlade pred božičnimi prazniki.

Radikalni klub je prišel v obigled težkočam pri pogajanjih za sestavo vlade z novimi zahtevami. Radikali sedaj zahtevajo sestaviteljem vlade demokrata, zase pa predsednika konstituantne. Ministrskim predsednikom se imenuje Ljuba Davidovič, predsednikom konstituantne pa Marko Trifkovič. To radikalno zahtevo je sporočil Pašič predsedniku demokratov Davidoviču in ga tudi spomnil na nemožnost odgovornosti od strani radikalov, ker zahtevajo demokracijo, da se izvede ustava brez Hrvatov in Slovencev.

Parlamentarni blok za volitev predsednika konstituantne obstoji: iz radikalov, Jugoslovanskega in Narodnega kluba ter muslimanske organizacije.

Muslimani bi bili pripravljeni stopiti v tako vlado, ki bi jim dala garancije, da bo rešila agrarno reformo v Bosni po njihovi želji.

Iz verifikacijskega odbora je izstopil Stojan Protič v znak protesta, ker hočejo demokrati, komunisti in samostojni, da se rešijo vsa vprašanja z večino glasov.

Železniški promet med Jugoslavijo in Bolgarijo je bil nekaj časa prekinjen, ker je hotela naša država prisiliti Bolgarijo, da jej vrne lokomotive in železniške vozove, ki jih je Bolgarija med vojno odpeljala iz države. Bolgarija se je sedaj udala zahtevam Jugoslavije.

Italija.

Italijanski kralj je sankcioniral rarpalsko pogodbo. General Caviglia je pozval d'Annunzija, da naj se pokori volji domovine.

Italijani so odpoklicali iz Zadra admirala Milla. Italija namreč namerava že v nekaj dneh anektirati Zader in ne bo več zadrskim upravnikom imenovan vojaški dostojanstvenik, ampak sedanji videmski prefekt Bonfanti Linares. Vojaško poveljstvo prevzame general Taranto.

Za dela ob jadranski obali dobi Jugoslavija od Italije 1½ milijarde lir posojila. To posojilo bosta izvršili italijanska trgovska in eskomptna banka.

LISTEK.

Moj stric in moj župnik.

Iz frančoščine prevedel Paulus.

Dalje.

„In vaši junaki, gospod župnik, vaši Grki in Rimljani?“

„O —! Moški naših dob niso prav nič podobni onim iz starih časov“, je rekel župnik, prepričan, da je povedal veliko resnico.

„In duhovniki —?“

„Duhovniki so izven diskuzije“, je rekel z dobrodružnim nasmehom.

Taki razgovori, polni dvomnosti, so me silno razvneli. Slutila sem, da mi je še zaprt cel svet idej in čustev, in zavedala sem se, da ga moram razkriti brez obotavljjanja, kmalu. Nisem verjela, da bi bila popolnoma resnična tešina sodba o ljudeh, pa razumela sem, da mi je bilo mnogo reči neznanja, in da je bilo škodljivo, ostati še zanaprej v nevednosti.

Ko sem nekega jutra dolgo razmišljala svoj žalostni položaj, sem nazadnje sklenila, da bo najbolje, ako grem vprašat za svet tiste tri osebe, ki sem jih videla vsaki dan: Janeza, našega najemnika, Perrina in Suzano.

Suzana je svojčas živela v mestu, zato sem sodila, da bo njeno mnenje temeljilo na najbolj bogatih izkušnjah in sem si jo prihranila za h koncu.

Zavila sem se v plašč, vzela svoje coklje in se napotila na pristavo, ki je bila en kilometer oddaljena od hiše.

Gazeč in brodeč po globokem blatu sem prišla do Janeza. Snažil je plug.

„Dober dan, Janez!“

„Dober dan, gospodična“, je odgovoril in snel svojo platneno čepico. To priložnost se porabili njegovi lasje, da so se mu širleč zravnali po konci. Ta-

ke vaje so si privoščili vsikdar, če jih ni tiščal klo-
buk ali pa čepica.

„Prišla sem vas vprašat za svet v neki zelo zelo važni zadevi“, sem rekla in posebno povdarila besedico „važen“, da bi zdramila njegove misli, ki so se rade šle sprehajati, kadar ga je kdo kaj vprašal.

„Na službo sem vam, gospodična!“

„Moja teta pravi, da so vsi moški zapeljivci. Kako je vaše mnenje o tem, Janez?“

„Zapeljivci —?“ je ponavljal in izgubil oči, kakor bi bil zagledal pošast pred seboj.

„Da, zapeljivci! Ampak to je mnenje moje tete, in jaz bi rada vedela vaše mnenje!“

„Bilo bi mogoče — —. Vsekako — —.“

„To ni mnenje. Janez! Povejte, ali mislite, da ali ne, da so moški vobče zapeljivci?“

Janez je naslonil konec svojega nosu na kazalec desne roke, kar je, pravijo, znamenje globokega razmišljanja.

In razmišljal je celo dolgo minuto, nato pa mi je dal tale jasen in določen odgovor:

„Poslušajte, gospodična! Povem vam! Mogoče je, da so, mogoče je, da niso.“

„Ose!“ sem mu rekla, vsa nevoljna, da moram gledati tako neumno bitje.

Odprl je oči, odprl je usta, odprl je roke, in bil bi odprl vso svojo osebo, če bi bil mogel, da bi bolj pokazal svoje začudenje.

Vrnila sem se domov in se hudovala nad blatom, nad cokljami, nad Janezom in nad samo seboj.

„Perrina!“ sem klicala, „pojdi sem!“

Perrina je snajžila svojo mlekarso posodo. Koj je prihitela, s šopom kopriv v roki, z golimi rokami z licem rdečim kakor jabolko in z robcem v zati-
niku.

„Kaj je tvoje mnenje o moških?“ sem jo vprašala brez uvoda.

„O moš — —!“

Njena jabolčno-rdeča lica so zardela kakor vrtnice, koprive so ji padle iz roke, prišla je za rob-

svojega predpasnika, dvignila levo nogo in obstala na sami desni ter me gledala, kakor bi bila padla iz oblakov.

„Torej odgovori! Kaj misliš o moških?“

„Gospodična se hoče šaliti, kaj ne?“

„Ne! Govorim resno. Brž odgovori!“

„Presneto, gospodična“, mi je rekla in se zrav-
nala na obeh nogah kakor sveča, „če so čedni fantje, je moje mnenje to, da je na svetu še tudi manj mi-
kavnih stvari, kakor pa so moški.“

Ta odgovor mi je dal mnogo misliti.

„Ne govorim o zunanosti“, sem skomignila z rameni, „ampak o duševnosti.“

„Pri moji veri, mislim, da so zelo ljubeznivi“, je odgovorila in njene majhne oči so se zasvetile.

„Kaj —? Ti ne misliš, da so izrodki stvarstva, zapeljivci, satanovi hlapci?“

Perrina se je zasmejala na vsa usta.

„Glejte, gospodična, ti izrodki govorijo tako siadko, da — —.“

Obmolnila je, se udarila po ustih, vrtela predpasnik in povesila oči. Izgledalo je, da bi se mi najrajši izmuznila.

„Naprej! Povej vendar do konca!“

„Gospodična hoče, da bi jaz zinila kako neumnost! Gotovo! Rašči grem.“

Napravila mi je svoj najlepši poklon, izginila v globinah svoje mlekarne ter mi zaprla vrata pred nosom.

„Zakaj je govorila o neumnostih — —? Hajd! Ostane mi le še en vir, Suzana. Videla bom, ali mi kaj pove.“

Stopila sem v kuhinjo. Suzana je bila oborožena z metlo in se je ravnokar pripravljala, da jo začne sukati in vihteti. Zazdela se mi je, da ima svoj črni dan in sklenila sem, da bo dobro, pripraviti tla, preden jej stavim svoje vprašanje.

„Kako je tvoje bakreno posodje snažno in svetlo!“ sem dejala ljubeznjivo.

Dalje prihodnjt.

Grška.

Kralj Konstantin je prispel s svojo rod bino v Atene, kjer je bil sprejet z velikim navdušenjem. Grški otoki pa so odločili proti Konstantinu in po otočju pridobivajo na moči Venizelosovi pristavi.

Ententa je prepovedala svojim poslanikom vsako udeležbo pri svečanostih kraljevega sprejema.

Rusija—Poljska.

Mirovna pogodba med Poljsko in Rusijo bo gotova 15. januarja 1920.

Politična poročila.

Politični boji za Reko. V Zagrebu so imeli reš ki beguncil Jugoslovani in Italijani, svoj sestanek, na katerem se je razpravljalo predvsem o tem kako bi zajezili aneksionistično politiko d'Annunzijske. Italijanski autonomisti in socijalisti podpirajo Jugoslaviji naklonjeno politiko, ker uvidevajo, da so nanjo navezani.

Dr. Beneš pride v Rim. Dr. Beneš, ki se nahaja v Zenevi, namerava obiskati Rim po končani konferenci Zveze narodov. Tam bo ostal dalje časa. Te dni se vršijo v Rimu važna posvetovanja glede političnih in trgovskih odnosov med Italijo in čehoslovaško republiko.

Poraz čeških komunistov. Češki komunisti so doživeli občuten poraz. 20 sodnikov vodi v Pragi preiskavo proti 300 zaprtim komunistom. Pričakujejo 200 aretirancev. Na kongresu severočeških legionarjev so izključili vse legionarje-komuniste. V tovarnah odpuščajo hujšake, ki so netili štrajk. Pač značilna polomija, ki si jo naši komunisti zapišejo za ušesa.

Avstrija pred polomom. Ententni krogi se bavijo sedaj z vprašanjem: Koliko posoditi Avstriji, da jo rešijo bankrota? Dunajska sekcijska reparacijske komisije je nužno predlagala ententi za Avstrijo izposlovanje izdatnega posojila. Da se reši Avstrijo poloma, bo treba 250 milijonov dolarjev posojila.

Konstantin se vrača. Na grški kraljevi prestol se vrača pregnani kralj Konstantin, svak bivšega nemškega cesarja Viljema, mož njegove sestre. To je oni mož, ki je s svojim verolomnim po našanjem zapečatil usodo srbske katastrofe med vojno in bi se mu bilo kmalu posrečilo, da celo srbsko armado spelje v nemško robstvo. Izmed vseh najrazličnejših zločinov, ki so se vršili med vojno, je Konstantinovo izdajstvo skoraj še najogabnejše. Grški narod ga je pozval na prestol z veliko večino. S tem smo razrešeni vseh dolžnosti prijateljstva napram temu narodu. Sedaj se bomo lahko živah eje zanimali za usodo onih 300.000 naših rojakov, ki so ostali v južni Makedoniji pod grško oblastjo. Sedaj bomo lahko tudi preorientirali naše stališče do Bolgarov, ki je bilo doslej vezano vsled prijateljstva z Grki. Sedaj bomo lahko podpirali Bolgare proti Grkom v Trakiji. Seveda ne smemo pozabiti, da sedi na bolgarskem prestolu „ca.“ Ciril, Nemec, Koburčan, sin tistega Koburžana Ferdinanda, ki je bil glavni krivec velicega zločina na Balkanu. Sedaj mi lahko podpiramo Bolgare in postanemo prijatelji, vprašanje je, če ne pojde Cirilova kamarila raje z Grki, kajti v teh ljudeh žive gotovo še nadelje zločinski instinkti.

Dnevne vesti.

„Straža“ stane za leto 1921 za celo leto 120 K, za pol leta 60 K, za četrt leta 30 K, mesečno 12 K. Za vse inozemstvo stane „Straža“ za celo leto 150 jugosl. kron. Inozemci naj blagovolijo list plačati po kaki banki ali po svojih v Jugoslaviji. — V zadnji številki „Straže“ so našli vsi naročniki položnico, tudi tisti, ki so naročnino za l. 1921 že deloma ali celotno poravnali. Vsem inozemcem ki še za leto 1920 dolgujejo kaj na naročnini, se bode list s 1. januarjem ustavil, dokler ne plačajo zaostale naročnine. Upravišтво „Straže“.

Rudarska stavka. V rudnikih trboveljske premogokopne družbe počiva delo, delavci se zbirajo okrog organizacijskih lokalov le v malem in neznatnem številu, ker so se večinoma razgubili po sosednih vaseh, da si poiščejo tam potrebnih živil. V Trbovljah počiva 4800 rudarjev, 1300 v Zagorju, 1100 v Hrastniku, 300 v Kočevju, 500 v Rajhenburgu. Rudarji v Hudi jami ne stavkajo. Revirji so mrtvi, stroji mrzli in osamljeni, vse stoji in nudi neko žalostno sliko. Med delavstvom širijo litografirane letake, v katerih dajejo komunisti svoja navodila; v teh zagotavljajo slovesno, da bodo vzdržali red in disciplino, obenem pa pripominjajo, da odklanjajo vso odgovornost, ako bi se vmešavala policija ozir. vojaštvo. Zmagala je treznost starejših delavcev, ki gledajo s skrbipolnimi obrazi v bodočnost, ker je nemogoče vzdrževati pri pribli 10 kronski podpori komunistov, rezistenco. Razboriti elementi se nahajajo le med mladimi petelinji, ki frazarijo o teror'u. Delavstvo uvideva, da se stavka ne more dolgo držati. Trgovine in gostilne so v

rudarskih centrih zaprte, delavska aprovizacija stoji. To je faktor, s katerim mora delavstvo računati. Zastopnik politične oblasti in delegat poverjenišva za socialno skrbstvo čakata v Trbovljah stalno na pripraven trenutek za eventualna pogajanja. Zaenkrat še ni izgleda, da bi se sporazum dosegel kmalu in je pričakovati, da bo trajala stavka preko praznikov. Dosedaj se ni pripetil nikak incident. Orožniške patrulje, ojačene z vojaštvom, vzdržujejo red po revirjih. Stavkovni odbor skuša s svojimi ugodnimi poročili o situaciji vzdrževati med delavstvom dobro razpoloženje za stavko. Stavka je nekaj poizkusni balon komunistov, ki hočejo med slovenskim delavstvom utrditi svoje vrste in pokazati, da so ravno rudarski centri žarišča, na katerih se najuspešneje zamore ogrevati Ljening-Troekijevе ideje. Upajmo, da se posreči treznim delom našega rudniškega delavstva majorizacija, s katere pomočjo se bo dosegel tudi obojestransko zadovoljiv sporazum.

O zlorabi z našimi živili na Koroškem pišejo sedaj beograjski listi. Javnosti je znano, da se je pred koroškim plebiscitom uvažalo v B cono veliko prehrane iz Slovenije brez carine in brez zasilne zdravne živila pod pretvezo „aprovizacije Koroške“. Vsa ta živila so bila namenjena le tihotapstvu ali pa je bilo prodano Nemcem „Heimatsdienst“, da so se potem lažje borili proti nam. Vse te škandalozne afere so prišle na dan po plebiscitu in posebna komisija je preiskala celo zadevo in sedaj prinašajo beograjski listi odlomke o tej zlorabi z našimi živili na Koroškem. Kot povsod, so bili tudi pri tej narodnoizdajalski aferi udeleženi liberalni stebri, kot trgovec Majdič iz Kranja, pravcata demokratska sol, ki je poslal iz Ljubljane 5 vagonov moke v Celovec. Poleg že dognanega liberalca Majdiča je bilo gotovo pri koroškem kšeftu še udeleženi več demokratskih izvoznikov, počasi se bodo zvedela tudi imena Majdičevih sodrugov, ki so praktično izvajali od bivšega ministra dr. Kramerja izvojevanji prosti izvoz. Dejstva pač dan na dan dokazujejo, da so pri vsaki lum pariji, tihotapstvu itd. udeleženi naši stebri demokracizma.

Koroške razmere. Mali dokaz, kako se pojmuje na Koroškem red in varnost. V Celovcu imajo socialni demokratje svoj „Arbeiterbataljon“. Ker se je raznesla po mestu govorica, da ima neki gostilničar pri Gospi sveti večjo zalogo pušk in municije, je odkorakal omenjeni bataljon na lice mesta v svrhu razorožitve. Ker se je gostilničar branil, dovoliti preiskavo, sklicevaje se na dejstvo, da nimajo člani „Arbeiterbataljona“ oblastvenega dovoljenja, so ti-le vdrli v hišo in dvignili res celo zalogo orožja in municije. — Pa naj kdo reče, da nista Koroška in Alba nija glede tolovajstva na isti stopnji.

Pogreb škofa dr. Mahniča v Zagrebu so se udeležili sledeči člani Jugoslovanskega kluba: dr. Janko Simrak, dr. Velimir Deželič, Stepan Barič, Josip Skoberne, Josip Nemanič in Ivan Stanovnik.

Članski O el prireja za člane iz mesta in za starešinstvo redno mesečna predavanja, ki so prav lepo obiskana. Dosedaj so govorili: br. Krošl: Kako naj sodeluje intelige ca, združena v Orlu, pri preporodu katoliške Jugoslavije; br. dr. O. rizek: Sodobni socialni problemi, br. dr. Šilar: Katoliške telovadne organizacije pri drugih narodih. Prihodajo predavanja se vrši 10. januarja 1921 v posvetovalnici pri Belem volu. Novi člani celjskega Orla I. (starešinstvo) se lahko prijavijo vsaki dan v tajništvo pr Belem volu.

Ma a zidnica v Celju za dr. Manničem je bila v sredo 22. t m ob pol 7. uri zjutraj v kapelici žalostne Matere božje v farni cerkvi.

Dobra uč aka je celjska „Nova doba“. Pri ljubljanskih liberalnih časnikih se je že naučila prav dobro obrekovati, zmerjati, udrihati po duhovnikih, uničevati klerikalizem in še marsikaj koristnega. Da se še ni naučila duhovitosti, kdo more zato, to je pač dar, ki ga podeli Bog oz parkelj komur hoče. Vso svojo grdo dušo je pokazala „Nova doba“ ob smrti škofa dr. Mahniča. Nastikala je dr. Mahniča kot največjega hudodelca slovenskega naroda. In to tistega Mahniča, ki je položil temelj katoliški izobrazbi v Sloveniji, tistega Mahniča, ki je rešil slovaško bogoslužje pred Italijani in ki je bil interniran zaradi svojega narodnega mišljenja. Gospodje, da je vaše sovraštvo do katoliške Cerkve in duhovnikov večje ko vsa ljubezen do naroda, smo vedeli; da vas pa more to sovraštvo pripeljati do tako grde pisave o katoliškem prvohoritelju in narodnem delavcu tega si nismo mislili. Straž in sovraštvo zamori v človeku pač vsako čut za pošten st.

K vstopu v pravoslavje poziva celjski „Nova Doba“ svoje vernike. Nekaj dijakov celjske gimnazije je baje že prist pilo k „protiklerikalni“ pravoslavni veri. Kmalu bomo v svoje veliko začudenje videli, kako bodo celjski liberalni prvohoritelji, ki so sicer, kakor pravijo, globokoverni, pa te svoje vere iz sovraštva do rimske Cerkve nočejo javno kazati, korakal s srbskimi mašnjimi bukvami pod pazduho nedeljo za nedeljo k maši in tam dve uri zbrano molili k pravoslavnemu Bogu. Doma bodo zopet molili,

sicer v srbskem jeziku, pa Bog jih bo že razumel in tudi zakramente bodo zopet prejimali, da bodo pokazali, da niso bili nikdar zoper vero, ampak zoper rimsko Cerkev. Doživeli bomo gotovo čudežna spreobrnjenja, ki jih bo povzročile pravoslavje med našimi liberalnimi verniki.

Ruš a koča. Ljubi Sv. Arah je dobil tretjo sosedo. Podravska podružnica slov. plan. društva je zgradila poleg Ruške koče in Planinke še tretjo kočo. Ta je bila prvotno namenjena čuvaju. Ker pa poleti itax primanjkuje prostora, se je ta stavba zgradila enonadstropno in s tem si je društvu pri eventualni novi stavbi prihranilo temelj in streho. Ta stavba pa je bila silno draga in društvo je zagazilo v opasne dolgove. Društvo ni za vse svoje prejšnje naprave in stavbe izdalo toliko denarja kakor samo za to tretjo kočo. Dogotovljena je stavba toliko, da zamore v priličja stanovati čuvaj, pa do danes ga še društvo ni moglo dobiti. Društvo je lani tudi popravilo obe kapelici pod cerkvijo, od katerih je zgornja, „Čudežni studenec“, zgodovinskega pomena. To popravilo je stalo tudi okrog 5.000 K. Tatovi so že trikrat udri v koče in napravili škode za približno 10.000 K. V sezonah se polomi in pokrade toliko inventarja, da znaša to tisočake na leto. Inventar bo treba dopolniti in to bo stalo mnogo denarja. Iz vsega tega je razvidno, da potrebuje Podravska podružnica S. P. D. obilne denarne pomoči. Ruška koča, oziroma njena lastnica Podr. podr. S. P. D. je imela vedao svoje prijatelje in prijateljice. Vzdrnite se ter premišlujte, kako bi bilo mogoče zdaj društvu izdatno pomagati. Prostovoljni darovi in zbirke po raznih krajih, osobito v Mariboru, Ptaju, Ormožu itd. bi največ pripomogli. Prepričani, da bi tudi upravnistva cenjenih mariborskih časnikov, ki so bila društvu vedno naklonjena, radevoljno sprejemala denarne prejemke. Ako želi kdo društvu podariti perila, kuhinjske posode ali namizne oprave, steklenic itd., smo mu tem bolj hvaležni. Upamo, da ta prošnja ne bo brezuspešna. Vsem darovalcem izrekamo naprej srčno zahvalo in pošiljamo planiske pozdrave. — Podravska podružnica S. P. D.

Kebelj na Pohorju dobi nov oltar. Naredil ga je po lastnem osnutku mariborski kipar Ivan Sojč v Cankarjevi ulici št. 26. To vam je umetnik, ki dela konkurencio sam sebi. Vsak njegov proizvod prekaša prejšnje. Je pa tudi zvest boginji vsega lepega in blagega, vtopljen v svoje delo, ki počasi raste, ker mož ne dela samo z rokami, ampak veliko več z glavjo. Njemu je dana lastnost vtisniti vsakemu obrazu značaj duhovitost, da lahko rečeš: „Sapientia lucet in vultu ejus.“ Eccl. 8,1. — Le si pogledimo zamišljene evangeliste, v ponižnosti klečečega angelja, lju-beznjivo Sree Jezusa, ki nas z levico vabi k sebi, z desnico pa blagodarja in siple milosti na zemljo. Sv. Anton in sv. Frančišek Ser. sta dokaj lepa, a našo največjo pozornost vzbuja glavna podoba sveta Marjete. Vsakokrat ko sem občudoval milino njenega obraza in njen nebeški pogled, prišla mi je na misel Gregočičeva pesem „pogled v nedolžno oko“. To ni delo obrtnika kruhoborca, ampak moža zvestega svojji umetnosti, ki ne dela po zaslužku. Drugi ikonostas je ves venčan z živimi cvetkami, skoraj bi rekel zapravljivo posipan z lepimi. Cestitamo g. Sojču na tem proizvodu in tudi faranom v Keblju, ki bodo prejimali božje milosti pri lepem svojem glavnem oltarju. Ker bode oltar nekoliko dni razstavljen v delavni g. umetnika, opozorimo naj si ga prijatelji umetnosti ogledajo. Tam bodo vileli proizvode ne samo za cerkvene, oziroma nabožne, ampak tudi za posvetne namene in kar je čez vse: umetnika samega pri njegovem delu. F.

Zdrastene razmere v laškem okraju. Med vojsko in po vojski imamo tu vedno kako kužno bolezen. Oltod se razširi v sosedne župnije, ker se ljudje ne varujejo okuženja; mnogi sploh ne verujejo, da se bolezen prenese, dokler se je sami ne nalezajo. Letošnjo pomlad in poletje sta nas hudo dajala griži in tifus; vse ki so v bolezenski vročini in žeji uživali mrzlo pijačo, je pobrala smrt. Zdaj na zmo pa so se začele pojavljati osepi ali črne koze. Letevajo se zlasti žensk v najboljših letih; moških ne, ker so bili v vojski cepljeni proti njim. Zdravstvene naredbe se premalo upoštevajo.

Iz kriške občine pri Laškem. Z zadajimi volitvami so, kakor se kaže, zadovoljne vse stranke razen SLS. Demokratska gospoda je namreč določila volišče tako, da so ga imeli laški liberalci, fabriški socialisti in železniški komunisti pred pragom, kmetovalci pa are in ure dale. Cela kršćanska občina s petimi županjami in 992 volilci ni imela svojega volišča, ampak so jo prideli laški občini. Vsi ugovori proti svojevoli volilnega zagona in vse prošnje niso nič izdale. In tako so šli ljudje na volišče, nakako radi,

saj so bile to prve volitve v novi državi, a vendar s skrbjo, če bodo prišli do skrajne. Začeli so se potem v gneči prerivati po tesni ulici pred volilno lankjo. Poslušali so olikane besede slovenskih boljševikov. Prezebali in gladovali so ter se mazali s potrpljenjem. A videli so mnogi, da na vrsto ne pridejo pred nočjo. Žalostni in lačni so zapustili volišče, ker bi morali drugače čakati do jutra. Tako so sovražniki ljudstva z zlobnim kršenjem postave dosegli svoj namen. Volilo je od 1177 upravičencev do pozne nočne ure le 572, torej 48%, niti polovica ne, dočim je na ostalem Štajerskem bila udeležba 69%. Pristašem Kmetske zveze so volitev onemogočili tako, da jih je oddalo kroglico le 205. Če bi tudi v Laškem volilo vsaj 69%, bi dobila KZ več glasov kot vse druge stranke skupaj. Zanimivo bi bilo poizvedeti, kdo iz naše bližine v Laškem in Celju je svetoval demokratu dr. Ribnikarju, ki je bil v glavnem volilnem odboru zastopnik Slovencev, da se je volilna postava s protizakonito ureditvo volišč tako kruto prezirala. Dvomimo, da bi nova skupščina, ki ni izraz volje najzanesljivejših državljanov, uspešno delovala.

R-solucije sklenjene na okrajni seji SKZ v Laškem dne 5. t. m.: 1. Skrajno ogorčenje izražamo nad pristransko in protizakonito razporedbo volišč, vsled katere na stotine kmetijskega in delavskega prebivalstva ni moglo do volilnih skrinjic. Vsi ugovori in sklicevanje na zakon ni nič izdalo. Ali ima država še toliko oblasti, da kaznuje kršitelje postave? Če imamo dolžnost davke plačevati, naj nimamo pravice voliti? 2. Krepko zahvala izrekamo svojemu dosedajšnjemu poslancu dr. Josipu Hohnjecu za neumorno delo v skupščini in izven nje v prid ljudstvu. Prosimo ga še nadaljne naklonjenosti. 3. Želimo, da se naj čimprej določi usoda vojnih posojil, zlasti sirotinskih in dobrodelnih zavodov. 4. Takozvani naraščaj se naj nemudoma odpravi iz ljudskih šol. Za deco ni politika. 5. Naj se našim v Rusiji zaostalim vojnim vjetnikom z državnim posredovanjem omogoči takojšnji povratek.

I validi poverjenistva invalidne organizacije v Ptuj se opozarjajo tem potom, da vplačajo zaostalo ter do novega leta svojo članarino, da se zamore letni proračun zaključiti, kakor je bilo do sedaj običajno, brez primanjkljaja.

Tekma v domoljubnih mladinskih spisih. Na predlog vodstva kr. zaloge šolskih knjig in učil je gosp. poverjenik dr. K. Verstovšek z odlokom št. 6000 od 15. decembra 1920 izdal naredbo, da sme vodstvo kr. zaloge šolskih knjig in učil razpisati tekmo za pospešitev patrijotične mladinske literature z nagradami v skupnem znesku 10.000 K za najboljša mladinske spise.

V valovih Mure je dne 10. oktobra utonil tihotapec Franc Spele iz Lučan, ker je hotel vtihotapiti čez Muro bika v Avstrijo. Njegovo truplo so te dni izvlekli iz Mure blizu Segovec.

Pegasti legar na Hrvatskem. V Zagrebu se je pripetilo 11 slučajev nalezljive bolezni pegastega legarja. Stori se vsi koraki, da se bolezen ne razširi. Domneva se, da so bolezen prinesli begunci Wranglove vojske, ki so prišli v Beograd.

Pegavica v Medjimurju. Vsled pegavce v Medjimurju se uporabljajo vozovi vlaka 225-228 samo do in iz Cakovca. Potniki za postaje med Cakovcem in Kotoribo morajo v Cakovcu prestopati.

Menjava našega in italijanskega železniškega osovja in strojev se bo odslej vršila na železniški postaji Postojna. Ta postaja bo nevtralizirana in bo ne kaka mejna postaja, kjer se bo menjalo naše oziroma italijansko železniško osovje ter tudi vlaki in stroji. Preračunavanje voznine v Italijo ne bo delalo nobenih težkoč, ker stoji lira danes napram kroni 1:5. Po uveljavljanju rapalske mirovne pogodbe po italijanskem senatu se torej prične tudi promet na razširjenem omrežju proti Trstu.

Velikanski viharji divjajo in razsajajo že dalje časa ob Adriji. Ta vihar je napravil na otoku Lase ni v Valonskem zalivu nepregledno škodo. Vihar in silovito valovanje je odneslo nad 1 milijon kubičnih metrov zemlje, več hiš, poveljstvo italijanske komande, več vojaških barak in število smrtno ponesrečenih človeških žrtev še dosedaj ni ugotovljeno.

Veliki nemiri invalidov v Rimu. Zadnje dni so se vršile pred parlamentom v Rimu hrupne demonstracije invalidov za povišanje pokojnine. Invalidi so predrli orožniški kordon, razbili na parlamentu šipe ter streljali na zbornico. Vlada je obljubila invalidom ugoditev zahtev.

Stavka dunajskih natakarev je končana.

Demisija italijanskega generalštabnega šefa. Italijanska vojaška in parlamentarna komisija, ki se bavi s preiskavo radi Kobariškega poraza, ni mogla dokončati svoje delo, ker so se izjavili višji aktivni oficirji, da ne morejo podati svojih tožadnih izjav, dokler načelnje generalnemu štabu Badoglio. O tem je bilo obveščeno vojno ministrstvo, Badoglio pa je podal svojo demisijo.

Nemčija plačuje vojno odškodnino. Med onimi državami, ki jim mora Nemčija dati v denarju in blagu vojno odškodnino, je tudi Srbija. Tako izroči Nemčija po novem letu za srbske pokrajine kot prvi del odplačila 10.000 konjev in 40.000 goveje živine in ovc. Za prevoz te množice četveronožcev bo treba do 10.000 vagonov in vsakovrstnih priprav za krmljenje napajanje, nadziranje in razdeljevanje. Računajo, da bo prevoz stal do 30 milijonov dinarjev. Ker mi nimamo potrebne množice železniških voz, se vlada pogaja z Nemčijo in Avstrijo, da nam jih posodi.

Občinski urad v Rogozi pri Hočah proda brizgalno. Kdor se interesira za njo, naj povpraša pri občinskem gerentu: Franc Malažner, Rogoza.

Zopetni padec avstrijske krone. V Švici, v Berlinu, v Pragi, v Beogradu in v Zagrebu je spet padla vrednost avstrijske krone. V Švici so kupovali pretekli četrtek avstrijsko krono po 1.05 centimov. Stalo bi torej 100 avstrijskih kron komaj 1 švicarski frank. Malovrednost avstrijske krone je za gospodarstvo avstrijske republike naravnost uničujoča, kajti država si ne bo mogla kupovati najvažnejših sirovin. Avstrijski trgovci ne bo mogli kupovati blaga v inozemstvu. Dunajski listi pišejo, da se nahaja Avstrija pred gospodarskim bankrotom. Saj je avstrijski finančni minister rekel pred tednom, da mora država napovedati bankrot, ako ne dobi pomoči od zunaj. Toda odkod naj dobi pomoči? Amerika bi Avstriji že posodila dovolj denarja, ako bi ji Avstrija imela kaj dati kot zastavilo. Toda kaj naj Avstrija zastavi, ko je že itak vse zastavljeno in prodano. Iz cesarskih zakladnic bodo te dni poprodali zadnje dragocenosti, da si nakupijo živil vsaj za nekaj tednov. Kaj pa potem? Vsa znamenja kažejo, da bo vrednost avstrijske krone padla še bolj ter da ni več daleč doba, ko bo vrednost avstrijske krone padla na ničlo.

Misijske pridige na praznik sv. Treh kraljev. Vsled prošnje vodstva Družbe sv. Petra Klaverja opozarjamo č. gg. župnike in cerkvene predstojnike, ki mislijo v svrhu pospeševanja od papeža Leona XIII. vpeliane in od sv. očeta Benedikta XV. ukazane zbirke darov za afrikanse sužnje, na praznik sv. Treh kraljev, ali kjer je primernejše, nedeljo pre ali pozneje, imeti ali oskrbeti pridigo o afrikanških misijonih in o žalostni usodi afrikanških sužnjev, da jim imenovana Družba brezplačno daje osnovo take pridige, kakor tudi tožadevne letake o suženjstvu v Afriki, ki naj se po pridigi razdele. Blagovolite jih (letake) v poljubnem številu naročiti pod naslovom: Družba sv. Petra Klaverja, Ljubljana, Pred škofijo štev. 8.

Iz Maribora.

Umetniška razstava. Sredi hrupnega življenja in dostikrat nečednih političnih bojov se razvija v našem Mariboru tiho in skoraj neopaženo kulturno življenje. Maribor se razvija v slovensko kulturno središče. Z železno vstrajnostjo nam je vstvaril Nučič gledališče, razvija se Glasbena Matica, sedaj je pa sto p'la pred nas tudi prva umetniška razstava. Ko se je pojavila pred občinstvom s kratkimi in suhimi obvestili, ji marsikdo ni posvetil pozornosti. Pričakovali smo, da bo neka začetniška, šolarska reč, prirejena po šabloni profesorjev. V našem suhoparnem Mariboru, kjer imamo umetniška stremjenja tako malo netiva, je pač težko pričakovati kaj večjega. O profesorju Cotiču, ki je vodil aranžma, je pač znano, da je zelo marljiv in soliden gospod, pokazal je pri različnih načrtih, kjer je bilo treba praktičnega smisla in umetniškega razumevanja. Sedaj nam je pa ustvaril mnogo več, kakor smo pričakovali, otvoritev umetniške razstave pomeni vsekakor znaten korak dalje v kulturnem razvoju Maribora. Število razstavljenih umetnikov je jako veliko, človek bi ne verjel, da se jih bo zbralo toliko v Mariboru in njegovi okolici. Seveda so tudi zelo različne vrste. Poleg davno znanih imen dobimo mnogo ometajočih začetnikov, nadarjene diletante in dozorele slučajnostne slikarje. Razstava torej ne dela enotnega utisa, ni razstava šole ali štruje, predstavlja nam samo na splošno kaj imamo in odkriva podlago, na kateri lahko delamo dalje. Sicer je pa ta način razstave zaenkrat edino mogoč in edini, ki zamore dati trajne uspehe. Ko stopiš v dvorano, te neprijetno dirne pomanjkanje svetlobe. Dnevi so mračni, a ravno nekatera najlepša dela so take vrste, da potrebujejo zelo veliko svetlobe. Boljših prostorov menda v Mariboru ni dobiti. Prvič sem stopil v dvorano ne da študiram, ampak, da iščem impresi. Poskusiti sem hotel, kako bo učinkovala name kar neposredno brez vsakega mišljenja. V prvi sobi na steni velika pokrajinska slika — zdi se mi, da sem jo že nekje videl. Ako zagledaš ali začneš umotvor, ti je tako znan, kakor da bi ložal v tvoji duši od nekdaj in sedaj prihlil iz nje. Stopim bližje gledam, se vživim vanjo, slednjič se s rričnem jeziti, da ne morem vsrkati iz nje toliko luči, kakor je je vili vanjo slikar. Vsekakor krasno delo, ne samo za pogled, ampak, da oživi v duši. Slednjič pogledam katalog. Priznam da sem bil presenečen, ko najdem zapisano: V. Cotič. Istotako me je presenetil v drugi sobi Stiplovšek. Toda to nista edina imena, ki morata vzbujati pozornost. Zagledam starega guslarja, tako star motif, pogledam skoraj nehote, kompozicija, kakor bi jo pričakoval v lepi patrijotični ilustraciji — toda pogledam še enkrat — ne to ni isto, kar sem videl že tolikokrat, guslar je moderniziran, poje novo pesem, stari selaki okrog njega zare v moderni umetnosti. Tako sem videl še mnogo stvari, deloma zelo majhnih, neznanih, ki so pa odsev prave, moderne umetnosti. Nisem stikal za imeni, nisem

preiskoval znanstveno, iskal sem samo umetnost, poizkušal sem, kako bodo slike igrale na moji duši in to umetnost sem našel. — Dr. L. Lenard.

Ženski shod, ki ga je bila sklicala za 19. t. m. JSZ v Mariboru v Narodni dom, se je obnesel zelo povoljno. Šlo je predvsem za služkinje in posle. Shod je otvorila in vodila predsednica skupine zveze služkinj JSZ v Mariboru služkinja gđc. Jerica Jančič, ki je po pozdravnem nagovoru dala besedo zastopniku in tajniku JSZ v Ljubljani g. Avgusta Cvikeljnu. (Obljubljena govornica gđc. Cilka Krekova ni mogla priti vsled nepričakovane nastalih prometnih ovir.) Govornik je narisal v jasnih besedah boj služkinj za zboljšanje položaja in za doseg novega poselskega reda, ki naj bi se že uveljavil pri nas z novim letom 1921. Pojasnjeval je glavne točke novega poselskega reda, posebno kar se tiče delavnega časa in počitka, dopusta in poselskih knjizic. Navzoče so sledile z največjim zanimanjem in s ponovnim odobravanjem govornikovim izvajanjem. S ponosom in stanovsko zavestjo jih je navdajal prvi veliki vspeh, ki so ga dosegli v krščanski strokovni organizaciji. Nato so še govorili domači govorniki, med njimi tovariš A. Krepek in Fr. Ver, ki so obrazložili navzočim veliki pomen stanovske strokovne organizacije, in jih pozivali, da naj ne bo služkinje in hišnega posla, ki ne bi bil organiziran. Ob enem pa zastopajmo in branimo vsi odločno svoja krščanska načela. Držmo se neomajno krščanskega socializma, ne vdajmo se nikdar trenutnim vabam socialne demokracije in komunizma. Shod je pokazal zavednost krščanskega delavskega ženstva v Mariboru in da naša organizacija napreduje kljub vsemu hujskanju nasprotnikov.

Nov slov. zdravnik v Mariboru. Bivši narodni poslanec in minister dr. Franc Jankovič se je nastanil v Mariboru kot zdravnik. Dr. Jankovič, ki je znan že iz Kozjega, kjer je bil okrožni zdravnik, ordinira vsak dan razen nedelj in praznikov od 11. do 13. ure v hiši Prešernova ulica št. 4, I. nadstropje. (Prešernova ulica je blizu frančiškanske cerkve in se imenuje prej šnja Göthe-ulica, ki se med trgovinama Turad in Ihl odcepi od Aleksandrove ceste in gre proti severu.) Odličnega slovenskega zdravnika dr. Jankoviča toplo priporočamo!

Katol. rovd isko pomočiščo društvo priredi v nedeljo, na Štefanovo, slavnosten večer z gledališko igro in petjem. Pričakuje se velike udeležbe.

Pod užnica drž urada zoper navijalce cen, verižnike itd. pri tukajšnjem policijskem komisarijatu ima telefonsko št. 550 (hišna centrala pol. komisarijata).

Zadruga brivcev in lasničarjev v Mariboru naznanja občinstvu, da so brivnice za Božič in Novo leto prvi praznik zaprte, drugi dan pa dopoldne odprle.

Radi pomanjkanja plinove razsvetljave je mestno kopališče prisiljeno, da s 13. decembrom 1920 skreči ob sobotah obratovanje za 2 uri in sicer bo odprti blagajna kakor druge dneve do 17. ure in kopališče do 18. ure. Kadne kopeli III. razreda so ob sobotah popoldne namenjene v prvi vrsti za delavstvo.

Radi pomanjkanja premoga se mestno kopališče z 22. decembrom 1920 zapre za nedoločen čas.

Dopisi.

Sred šče ob D a i. Prijazni trg Sredlišča, ki ima vsled svoje lege ob meji Štajerske, Medžimurja in Hrvatske veliko gospodarsko bodočnost, je bil dosedaj liberalna trdnjava, edini up, veselje in pomoč te stranke. Danes te trdnjave ni več. Podrla se je 28. novembra, ko se je izvedel izid volitev v ustavotvorno skupščino. Dosedaj so liberalci neomejeno gospodarili in še pri zadnjih volitvah v deželni zbor je liberalni kandidat dr. Kukovec prijel samo s pomočjo Središčanov za kljuko deželnega dvorca v Gradcu. Brez te pomoči ne bi zlezal nikdar v deželno hišo. Liberalna gospoda pa se ni brigala za ubogo ljudstvo vpreženo v liberalni jarem. Plati i šuti! — Naša stranka, Kmetska zveza, je bila šele v razvoju in prestaba, da bi zaklicala tega vladarjem občine svoj krepki — stoj. Organizirala se je na tihem, kazala je s prstom na vse nedostatke občinskega gospodarstva in pazno je zasledovala delovanje teh gospodov „v prid občine“. Vse se je zabeležilo v naših knjigah in v naših srcih, dobro in slabo, kajti vedeli smo, da pride dan obračuna, dan sodbe. Vedeli smo, da se bodo tpešemu ljudstvu odprle oči in da bote hotelo govoriti z dosedajšimi vladarji mirno, jasno in odločno base-

do. To se je zgodilo dne 28. novembra t. l. ko je štetje glasov izkazalo 231 glasov za slovenko KZ in samo 101 glas za liberalce. Hvaležni smo domačinom in volilcem okoliških občin, da se niso tstrašili ničesar in da so pogumno manifestirali za resnico in pravico. Kmalu bo zapihal drug veter in škodaželjnost in smešenja vsega, kar ne trobi v liberalni rog, je konec. Konec pa je tudi starokopitne liberalne frazarije. Središče danes ni več liberalna trdnjava in na razvalinah zida stranka bodočnosti svoje domove.

Novejše!

Politični položaj v Beogradu je skrajno zapleten z oziranjem na sestavo vlade in tudi glede konstituante. Vedno se predlagajo novi predlogi

in kombinacije. Vzrok politične zmedenosti je v radikalih, ker še niso čisto jasno povedali svojega stališča glede ustave. V Beogradu prevladuje sedaj mnenje, da bo ministrski predsednik Pašić ali Protić, predsedstvo konstituante pa dobi demokrat.

Ultimat D' Anunzia. General Caviglia je poslal D' Anunziu ultimatum, v katerem zahteva do 21. decembra, da izpolni D' Anunzio sledeče pogoje: Izpraznitev otokov Raba in Krka in drugih krajev, ki pripadajo po rapalski pogodbi Jugoslaviji. Pri pustitvev prostega odhoda ladij italijanske vojne mornarice iz reške luke. Razpustitev in odstranitev oboroženih sil, ki niso sestavljene iz reških meščanov.

Vodstvo banstva in poverjenistva za notranje zadeve v Hrvatski in Slavoniji je poverjeno najstarejšemu uprav. uradniku svet. dr. T. B. Šnjaku.

Krožek mestnih uslužbencev v Mariboru
naznanja vsem znancem in prijateljem, da je promat-
nul v soboto, dne 18. decembra 1920 v Logatcu njega
zvest odbor in član g. inženir

Mihael Gostiša
vedja mestnega električnega podjetja.
Srednikom iskramo globoko sožalje. Tebi pa
dragi prijatelj: Blag Ti spomin!

Maribor, dne 22. decembra 1920.

Odber.

Inserirajte v „Straži“.

Male naznanila.

Kazna!

PLANINSKI KOLEDAR
ZA LETO 1921

Je v Mariboru na prodaj v
trgovini tiskarne sv. Cirila ter
Baloh & Resina. Cena 20 K
ter je namenjen čisti prebitki
za povečanje keče na Korošici
pod Ojstrico!

Božične razglednice
svetle in nabožne priporoča
Tiskarna sv. Cirila, Maribor

CENO KUPITE:
1 blače iz blačevine 120 K, 1 sra-
ca pisana 145 K, 1 predpasnik
40 K, 1 par nogaric 86 K, 1 glav-
ni robec 86 K, 1 tržna torbica
20 K, 1 m klota 120 K, 1 m ši-
fona 46 K, 1 par štrang 80 K,
1 uzda 16 K, vrvi za perilo 20,
40, 60 m dolge. Erđal 7 K, Abadi
papir 2 K itd. pri

Alojziju Gnušek, Maribor
Glavni trg št. 6. 982

ZA
BOŽIČNA IN NOVOLETNA DARILA!

Priporoča svojo obilno zalogo vsakovrstnega manufakturnega blaga, kot moškega
in damskega sukna, barhentia, platna, perila, tiska (druka), konjske odeje, nogavice
domačega izdelka itd.

NARODNA TVRDKA - - RUDOLF NIEFERGAL
MARIBOR, Koroška cesta 1. V poslopiju stare gimnazije tik cerkve sv. Alojzija.

Cevlje,
dokolenice (gamaše)
perilo
obleke
tržne torbice
potov. košare,
vrvi ter razno galanterijsko blago kupite
najceneje
pri tvrdki Jakob Lah, Maribor Glavni
trg 2.

I. Jugoslovanska tovarna
poljedeljskih strojev!
Stavbeno in umet. ključavničarstvo! Livarna za železo in kovine!

Izdeluje vsakovrstne stroje, kot poljedeljske, tovarniške, stroje za
opetarne, za klobasne tovarne in parne žage. Motorje na bencin in olje.

Popravlja vsake vrste in vsakega izdelka strojev! Kupuje
in vzame v račun vsakovrstne stare stroje. Kislarstvo varenje v
svoji lastni tovarni. Izdeluje v stavbinski obrti: Vsakovrstne
štedilnike, ograje, peči, ključavnice, ter vsa v stavbeno stroko
spadajoča dela kakor tudi popravila.

Franjo Farič, tovarnar,
MARIBOR
Kralja Petra trg št. 9, Magdalensko predmestje (Poprej na Pobrežju).

URE
vsake vrste
se sprejmejo
v popravilo.
Zaloga ur
zlatine in srebrnine. Cene
umerene. Postrežba točna.

IAN IČVACIJ, MARIBOR
Koroška cesta 13.

Prede se!

Gonilni jermeni
in pruge in nanja v raznih ši-
rinah. Sivalni in vossalni jermeni
v zalogi pri Fr. Kravos, Aleksan-
drova cesta 13. 984

Koruzne robkarje
lastnega izdelka ima v zalogi
Franjo Farič, tovarnar, Maribor,
Kralja Petra trg 9, Magdalensko
predmestje. 996

Lepa jabolka
za bo-
žično
drevo se prodajajo po nizki ceni
pri Götlich-u, Koroška cesta 128
Maribor. 992

Vila v Mariboru, se prodaja
ali pa semenja za kmet-
sko posetstvo, poslopje obstoji iz 3
stapov, zraven je hlev za dva
konja in shramba za vozove v eno
stanovanje se kupec lahko, tatol
naseli. Naslov v upravi. 993

Hiša enopodstropna s gostil-
no in mesarico se prodaja
v Stodencih št. 17 pri Mariboru.
997

Naročajte naše liste!

Božična in
beril kot: „Jost“ pisalni stroj, raz-
no moške in ženske obleke, klobu-
ki, čevlji, bluze, plašči, jopice,
obleke, gumjevi plašči in drugi
plašči, bele obleke, lampasi, ja-
halne blače, galoše, razno perilo,
razno pohištvo, zastori, odeje bla-
zine, koce za postelje in konje,
otroški vorički, lep delniški voni-
ni stoliček, fotelji, sračna blazna,
arčila, podobe, ore za m hala, ku-
kavica ura, zlate in srebrne hris-
re, brilantne pistane, leprčice,
otroške igrače, lepe preprige,
krasne kožuh-plašče, sočuh-krila,
usnjate suknje, usnjate hlače, el-
izjake otro navadnih citre, gra-
mofone, piščalke, fotografske dalj-
no-ode, šab deske, knjige, sekirice,
svetilke, sveznike, vane, omar za
led kopalna banja, lhalnik kur-
jate in razno drugo prodaja J.
Schmidt, Maribor, Koroška c 16-1

Galanterijsko blago,
igrače, okraske za
božično drevo

Jos. Martinc, Maribor

Med. univers.
dr. Franjo Jankovič
ordinira razen nedelje in praznikov vsaki
dan od 11. do 13. ure
v MARIBORU, Prešernova ulica št. 4/1.—2.

„MERKUR“
VELETRGOV NA Z MANUFAKTURNO
NA DEBELO! MARIBOR NA DEBELO!
Canjkarjeva ulica št. 1 — (preje Kokoschkegg)

Cenjenim trgovcem se uljudno naznanja, da se
je ustanovila v Mariboru prepotrebna veletrgovina
z vsakovrstnim manufakturnim, perilnim, pletenim
in kratkim blagom na debelo.

Tvrdba „MERKUR“ si je za prihodnjo pomla-
dansko sezijo zasigurala največ čehoslovaških
fabrikatov prvovrstne kakovosti, nadalje sklenila
z največjimi čehoslovaškimi tovarnami ekskluzivno
prodajo za Slovenijo.

Tvrdba je ustanovila lastno nakupovalno skladišče
na Dunaju za avstrijske in v Pragi za čehoslo-
vaške proizvode.

Tvrdba „MERKUR“ si je vzela za nalogo, njenemu
trgovstvu omogočiti nakup blaga iz prve roke in
tako tudi oblažiti draginjo in zato uljudno vabi
cenjene gospode trgovce za obilen obisk.

ZA ZIMO!
se dobi raznovrstno manufakturno blago v
največji izbiri v
VELETRGOVINI MANUEAKTURNEGA BLAGA
Karela WORSCHKE, Maribor
GOSPOSKA ULICA.
Zajamčeno dobro blago! ... Najnižje cene!
Postrežba točna!

božična in novoletna darila
priporoča
Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova ulica št. 13.

NOVI KOLEDARJI
ZA LETO 1921
najcenejši, se dobijo v
Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in sicer
Žepni bilježni koledarček
lično vezan stane s poštnino vred K 7-50.
Skladni veliki koledar
za pisarne in urade
stane s poštnino vred K 15.—.

Naročite
PLANINSKI KOLEDAR

Glavni trg

Glavni trg

Glavni trg